

LOV OG EVANGELIUM

TEMA: JULEBUDSKAPET OG GJENFØDELSEN

✘ GUDS NÅDEPAKT

✘ ENGLENES BUDSKAP

✘ JULEORATORIET

«Derfor skal Herren selv gi dere et tegn: Se, en jomfru skal bli med barn, hun skal føde en sønn og gi ham navnet Immanuel»

Så sa Herren:
Stå på veiene og
se til. Spør etter de
gamle stier. Spør hvor
veien går til det gode, og
vandre på den! Så skal dere
finne hvile for deres sjeler.

Jer 6:16

REDAKSJONSNEMND

Per Bergene Holm, Finn-Widar Knutzen
og Dag Rune Lid
mail: loe.redaksjon@nll.no

ABONNEMENTSANSVARLIG

Vegard Heian
mob: 907 77 312
mail: loe.adresse@nll.no

Grafisk layout: Marie Louise Björn
Bilder: iStock (s. 1, 7, 22,) Jan van't Hoff (s. 13, 16),
Adobe Stock (s. 11, 14), Pixabay (s. 2, 3, 4, 23, 32),
orchidart|Freepik (s. 5)
Trykkeri: ETN Grafisk
ISSN: 2387-5275
Årgang: 60

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon ble grunnlagt
i 1963 av venner av den luthersk-rosenienske
forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds ord i skrift
og tale både i Norge og ute på misjonsmarken. NLL
støtter den lutherske kirken i Moldova og luthersk
litteraturarbeid i Bolivia og Peru.

NLL eier og driver også Bibelskolen på Fossnes i
Vestfold. Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord
og spørre etter de gamle stier, samt fremme arven fra
lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærefedre.

Bibelskolen på Fossnes
Valberggrenda 13B,
3160 Stokke
bibelskolen@nll.no
tlf: 33 33 89 00
www.fossnes.no

Formann NLL
Fredrik Thorbjørnsen
mob: 905 95 749
mail: formann@nll.no

Sekretær NLL
Martin Fjære
mob: 979 89 427
mail: sekretar@nll.no

NLL kontor
mail: kontor@nll.no

vopps
15095

Bankgiro:
3000 22 26193

Nytt svensk kontonummer:
8420-2, 884 532 740-5

Dansk kontonummer:
7604 1734369

www.nll.no

INNHold desember

Leder: Det nye livet - gave eller trussel? Av Per Bergene Holm	3
Har du fått sett det? Av Ragnar Opstad	4
Guds nådepakt Av Gunnar Nilsson	6
Det nye testamentets forkynnerembete Av Martin Luther	9
Englenes budskap Av Jan Nilsson	12
Det behaget Gud å la seg føde i ringhet Av Gunnar Nilsson	15
Sjiloas vann Av Per Bergene Holm	17
Fra himlen høyt jeg kommer her Av Per Bergene Holm	21
Fra himlen høyt jeg kommer her Av Martin Luther	23
Juleoratoriet Av Per Bergene Holm	24
Josva 10 - del 2 Av Martin Fjære	27
Møtekalender	31
Rett dere opp og løft hodet! Av Per Bergene Holm	32

Det nye livet - gave eller trussel?

Ute på Betlehemsmarkene lød det for noen fattige hyrder bud om en frelser som var født i Davids by. Det var Messias Herren som var født inn i menneskeslekten. Englene forkynte en stor glede, og hyrdene skyndte seg til Betlehem for å se barnet som var født.

Da Simeon senere får se barnet i tempelet i Jerusalem, bryter han ut: «Herre, nå kan du la din tjener fare herfra i fred, etter ditt ord, for mine øyne har sett din frelse.» (Luk 2:29-30)

For den som trenger frelse fra seg selv, er barnet en stor glede. Det frelser meg fra mitt eget liv, som bærer frukt for døden. Barnet er kommet for å ta på seg alt mitt og ta min plass i dommen og døden. Det som jeg fortjener. Uten barnet er og blir jeg fortapt, men gjennom barnet som er født, er det frelse og liv for meg i dødens verden.

Barnet er kommet for å være mitt liv og gi meg et nytt liv i seg. Det nye livet er ikke en forbedring av mitt eget, men i ett og alt et nytt liv, og det livet er i Jesus. «I ham var liv, og livet var menneskenes lys.» (Joh 1:4)

Vi skal igjen få feire jul til minne om Jesu fødsel. Han kom ikke først og fremst for å være en ny lærer, et nytt eksempel, en profet og undergjører. Nei, han kom for å være vår stedfortreder. Han kom for å ta alt vårt på seg og så gi oss seg selv, slik at vi skulle få et nytt liv i ham. Han vil frelse oss fra alt vårt eget og være vårt liv for Gud. Og han vil leve sitt liv i oss, bare slik kan det bli et nytt liv – «det gamle er forbi, se alt er blitt nytt.» (2 Kor 5:17)

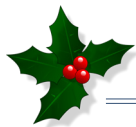
I Jerusalem lød også budskapet om en frelser som var født. Det kom gjennom noen vismenn fra Østerland. Men der skapte ikke budskapet glede, tvert imot ble det ansett som en trussel. Og slik er det overalt hvor en ikke vil miste sitt liv, hvor en har sin rikdom, sin glede og sin ros i sitt eget. Der tas ikke Jesus imot som en gave, men som en trussel, en som vil ta fra meg alt mitt, en som truer min posisjon, min makt, min ære, min anseelse osv.

Herodes gikk til åpent angrep på barnet. Det høye råd viste tilsynelatende ingen interesse for barnet som var født. Dog viste de Herodes til Betlehem, vel vitende om at han ville ta livet av barnet. Og selv oppsøkte de ikke den lovede Messias, som de sa at de ventet på. Nei, for de hadde ingen bruk for ham. De hadde det godt med Gud uten Messias. De hadde alt i sitt eget, i sin gudsfrykt, i sin kunnskap, i sine posisjoner og sin anseelse hos menneskene.

Derfor reagerte de også så sterkt på både døperen Johannes og den voksne Jesus, fordi disse ikke anerkjente dem, men kalte dem til omvendelse. De søkte, som så mange i dag, aksept og bekreftelse hos døperen og Jesus, ikke frelse. Livet i Jesus var en trussel mot deres eget liv. Så forkastet de Jesus for å berge sitt eget.

«Men alle dem som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, dem som tror på hans navn; og de er født ikke av blod, heller ikke av kjøds vilje, heller ikke av manns vilje, men av Gud.» (Joh 1:12-13)

HAR DU FÅTT SETT DET?

Av Ragnar Opstad

I mi ungdomstid då eg vart ein kristen, vart eg spurt om eg hadde teke standpunkt for Jesus. Det låg i spørsmålet at om så var tilfelle, var alt i orden!

Men frå anna hald var det eit anna spørsmål som var framme: «Har du fått sett det?»

Kva låg det i dette spørsmålet? Det hadde med den nye fødsel å gjera: «Har du fått sett inn i evangeliet?» Evangeliet må bli openberra for oss.

Då Herren reiv ned alle falske trøystegrunnar hjå meg, vart dette spørsmålet aktuelt. Eg forstod at eg måtte få sjå noko som eg ikkje såg, som andre hadde fått sett. Dette måtte bli gjeve meg. Eg venta på at det skulle bli openberra for meg. Ingen ting skjedde, og eg var ulukkeleg og hjelpelaus og fortapt.

Det var i denne tida at sløret for augo vart trekt til side ved forkynninga av Guds ord slik det er gjeve oss som lov og evangelium. Eg fekk sjå at mi frelsesak hadde Jesus, min stedfortreder, ordna med. Det var utført og ferdig - og det gjaldt meg! Visste eg ikkje det frå før? Jo, eg hadde visst det - utan å sjå det. Kunnskapen hadde ikkje nådd fram og blitt til kjennskap i hjarta.

Hadde lova noko med det å gjera? Ja, lova si oppgåve er mellom anna å skapa behov for evangeliet - ved å ta frå oss alle falske trøystegrunnar. Det er ein døds- og livsprosess som går føre seg når vi skal gå

inn i Guds rike.

Lov og evangelium må forkynnast, men dei må ikkje blandast saman. Der gjer Ordet si gjerning ved at Den heilage ande tek det i bruk og fordeler det etter den enkelte sitt behov. Ein kan bli velsigna, ein annan blir dømd av den same talen. Forkynninga må få ta vårt liv, slik at vi får bruk for stedfortrederen. Lova drep, evangeliet gjev liv. Det er også noko tilsvarende vi erfarer i kristenlivet. Er du kjend med dette? Kvifor skal ein ta opp slike ransakande ting og ikkje heller berre forkynna evangeliet?

Det kjem ein dag då vi skal fram for Guds domstol. Då skal mange få sjå at dei har levd i sjølvbedrag og gå evig fortapt. Dei hadde kunnskap, men ikkje kjennskap. Rosenius fortel om tilfelle der bekjennande kristne har levd i sjølvbedrag eit langt liv, og har vakna opp like før dei skulle forlata jordelivet. Dei er nok fleire som ikkje vaknar opp.

Kva gjer det vel om du blir uroa no og kanskje kjem i tvil om ditt gudsforhold, dersom du likevel er frelst? Du tek ikkje skade av det! Det driv deg berre inn til Jesus, og du kan få ei ny evangelisk forvissing om Guds nåde. Men tenk om du trur at du er frelst, men ikkje er det! Då er du alt på veg mot den evige fortapinga! I realiteten er du fortapt, men enno er det nådetid. Enno er det mogleg å få si sak med Gud i orden.

Di frelse har Jesus teke seg av. Men Den heilage ande må først gjennom lova kle av deg dei gamle fillene dine og så kle deg i den nye klednaden som ligg ferdig.

Det er stor nåde frå Herren om han vil visa oss vår sanne stilling, sjølv om resultatet skulle verta at vi fekk sjå at vårt gudsforhold ikkje var i orden. Enno er det nådetid, enno kan vi få vår sak i orden med Gud. Eg skulle ynskja at vi meir kunne forstå alvoret med dei to utgangane frå dette livet. Det er det som skjer i vekkjingstider. Det er audmjukande å måtta innsjå sin eigen fallitt, men det er noko som alle må erfare som skal inn i Guds rike.

Er du villig til å bli ransaka, eller er det uaktuelt for deg? Kva er det å bli ransaka? Det er å be Den heilage ande visa deg din

sanne tilstand. Så må du ikkje stå imot sanninga dersom du ikkje består prøva, slik farisearane gjorde.

Er du aldri redd for å bedra deg sjølv? Om ikkje, så har du all grunn til å reddast for nettopp det.

Det verste som kan henda eit menneske her på jorda, det er når ein person har stått Den heilage ande imot så lenge at han ikkje lenger kan bli frelst. Han er oppgjeven av Den heilage ande og får ikkje fleire kall. Levetida kan bli lenger, men himmeldøra er for alltid stengt. Kjenner du på eit kall til å omvenda deg, så må du fylgja det. Anten du kallar deg ein kristen eller ikkje.

«Søk Herren medan han er å finna, kalla på han den stunda han er nær.» (Jes 55:6)•••

Ragnar Opstad

05.08.1938 - 26.07.2024

Vi har også i dette nummeret et stykke av Ragnar Opstad. Det er ett av en rekke oppbyggelige stykker han har skrevet gjennom en årrekke. Ragnar var i mange år med i redaksjonsnemda for Lov og Evangelium og en meget trofast og samvittighetsfull korrekturleser.

Vi er takknemlige for alt Ragnar har bidratt med for bladet i sin trofaste tjeneste!

Vi lyser fred over Ragnars gode minne!

GUDS NÅDEPAKT

Av Gunnar Nilsson

Guds nådepakt - så vanskelig å forstå!

Hvorfor? Jo, det har å gjøre med synden, synden som gjør oss så viktige. Vi kretser omkring oss selv. Som Luther sa: innkrøkte i oss selv. Det er fra oss alt utgår. Men det stiller seg så helt annerledes når det gjelder Guds nådepakt, alt utgår fra Gud.

Man pleier å si at Guds nådepakt er en ensidig pakt, det vil si at det er Gud og bare han som er garantien for pakten, og ikke vi. Når det gjelder Sinaipakten, er det to parter som er involvert. Om du holder dette, om du følger Guds bud, så skal han holde sine løfter, da skal du få leve, ellers dør du.

Guds nådepakt med Abraham er talende på mange måter. Hvorfor kaller Gud på Abraham? Hva har Abraham gjort for at han skal gjøre det? Ingenting. Gud handler suverent. Gud handler med dem han tar til seg. Gud viser Abraham stjernene på himlen og sier: Slik skal din ætt bli og i deg skal alle jordens slekter velsignes. (1 Mos 15:5, 12:3) Hva har Abraham gjort for å høre dette? Ingenting! Det er Guds nådepakt, og det er bare Gud som er garantien. Ja, Abraham og Sara er jo ikke en gang i stand til å få en sønn, de er barnløse.

«For hva sier Skriften: Abraham trodde Gud, og det ble tilregnet ham som rettferdighet.» (Rom 4:3) Det var altså ikke noe Abraham gjorde for å oppnå dette som ble regnet ham til rettferdighet. Det Abraham gjorde da han gikk inn til Hagar og fikk barn med henne, det ble ikke regnet med. Det var likestilt med en lovgjerning,

og gjennom lovgjerninger blir ingen frelst. Derfor kunne ikke den sønnen Abraham fikk med Hagar, lede til velsignelse for alle folk, nei, vi opplever det vel nærmest som tvert om, de er Guds eiendomsfolks verste fiender (men skal ikke forbli det for alltid).

Vi har også fortellingen i 1 Mosebok 15 der Gud slutter en pakt med Abraham. Abraham har slaktet dyrene og delt dem, og så skulle jo de to partene i pakten gå mellom de delte dyrekroppene og bekrefte pakten. Men Abraham sovner. Og så går Gud selv mellom dyredelene mens Abraham sover. Det viser igjen at det er en ensidig pakt, alle Guds løfter i pakten står kun Gud for.

Men for igjen å vise hvor lite vi er medregnet inn i Guds nådepakt, innføres omskjærelsen. Abraham ble ikke frelst gjennom omskjærelsen, omskjærelsen var et tegn på at han var frelst og at han tilhørte paktsfolket. På samme måten fungerer dåpen når voksne mennesker kommer til tro gjennom misjon. Så skulle alle guttebarn omskjæres når de var åtte dager gamle, altså når de ikke selv kunne gi uttrykk for at de ville tilhøre paktsfolket. De var like lite innblandet som Abraham var da han sov, det var foreldrene som skulle ta avgjørelsen. Så lite har vi med Guds nådepakt å gjøre, og han gir paktstegnet til en som er åtte dager gammel.

Men så viktig var omskjærelsen at den som ikke var omskåret, skulle bli utryddet av folket. Han tilhørte det ikke. Han hadde ikke paktstegnet. «En uomskåren av mannkjønn, en som ikke er blitt omskåret på sin forhud, han skal utryddes av sitt folk,

han har brutt min pakt.» (1 Mos 17:14)

Vi som lever i den nye pakts tid, har noe å lære av alt dette. Det som er skrevet om Abraham, er ikke skrevet bare for Abrahams skyld. «Men ikke bare for hans skyld er det skrevet at det ble tilregnet ham. Det er skrevet også for vår skyld som skal få rettferdigheten tilregnet, vi som tror på ham som reiste Jesus, vår Herre, opp fra de døde.» (Rom 4:23-24).

Vi er så like Abraham i dette at vi vil hjelpe Gud (som med Hagar). Vi vil blande oss selv inn i frelsen. Vi vil med våre gjerninger fortjene frelsen. Det er så mye lettere for oss å stole på våre gode gjerninger enn på Jesu gjerning. Når vi lykkes med vårt liv, har vi

så mye lettere for å tro på Guds nåde. Men er det av gjerninger, så er det ikke av nåde. Den som har gjerninger, han får lønnen etter fortjeneste og ikke av nåde.

Omskjærelsen var et forbilde på dåpen. Og her havner vi lett i vanskeligheter. Man har talt om dåpspakten. Dåpen er ikke en ytre skikk. Det er en nådepakt på samme måte som omskjærelsen var en nådepakt. Dåpspakten er en pakt der Gud handler suverent. Vi kan tenke på Jakob, bedrageren, da han sover i Betel og ser himmelstigen. Og Gud lover at han skal være med ham og aldri svikte ham. Det er bare av Guds nåde. Jakob sover, den bedrageren!

Hva skjer når vi døper de små barna, som

kanskje til og med sover eller skriker? Jo, Gud tilsier dem alt det som Jesus er og har gjort, og inngår en nådepakt med dem. Og den pakten står fast, selv om det mange ganger er slik at den som vokser opp, går bort fra Gud. Ja, da er de like fortapte som om de aldri var blitt døpt. Men Guds nådepakt står fast. Det innebærer at jeg ikke trenger å bli døpt på nytt om jeg kommer til tro igjen. Det ville være like nytteløst som å forsøke å bli omskåret på nytt når man allerede var omskåret. Gud angreir ikke sine gaver og tar dem ikke tilbake. Hos ham står de fast, selv om vi skulle forlate ham.

Så minnes vi hva vi leste om omskjærelsen – den som ikke var omskåret, den tilhørte ikke paktsfolket. Ja, ikke engang den som var ti dager, om han ikke var omskåret. Vi husker hvordan Herrens engel ville drepe Moses da han ikke hadde brydd seg om å omskjære sine sønner. Han hadde sikkert mange fine menneskelige unnskyldninger og forklaringer på at han ikke hadde holdt Guds bud. Jeg vil minne om at midianittene omskar guttene når de var eldre. Men så alvorlig var Moses' forsømmelse at Gud ville drepe ham for den sakens skyld.

Da man i frikirkene begynte med voksendåp, hang det jo sammen med at man fornektet arvesynden. Man behøvde altså ikke å bli døpt, for barna hadde ikke gjort bevisst synd - menneskelige tanker igjen. Omskjærelsen skjedde da guttebarna var åtte dager gamle. Vi er av naturen vredens barn. Det er arvesynden, det lille fosteret kan jo dø allerede i mors mage. Og døden er syndefallets følge. Det kan et ufødt barn få erfare. Det ufødte barnet har altså del i Adams skyld, ellers kunne det ikke dø.

Dåpen er en ensidig nådepakt. Og vi kan forbauses, for alle ble omskåret, selv tjenerne. Likesom «hele hans hus ble døpt», som vi leser om dåpen i Det nye testamentet. Vi kan jo ikke tenke at alle tjenere/slaver hadde kommet til tro i «hans hus». Men de fikk en gave. Og vi får mange gaver som vi ikke har bedt om, men vi får dem likevel. Ingen spurte om vi ville ha livet, om vi ville bli født. Vi fikk en gave, livet, hva gjør vi med gaven?

Vi vil så gjerne systematisere og dra rette linjer, beherske alle Guds handlemåter, forstå alt, ikke bare lyde. Ja, det kommer så lett menneskelige tanker inn og forvrenger Guds nådepakt. Vi vil så lett blande oss inn i nådepakten, blande inn vår vilje, at det er vår vilje som er det mest avgjørende, vår bekjennelse eller hva det kan være. At jeg bestemmer meg for at jeg vil tilhøre Jesus. Ja, det er det beste jeg kan bestemme meg for, men for den skyld er jeg ikke frelst.

En menneskelig tanke, for vi kretser om oss selv. Vi gjør oss viktige når det gjelder Guds kall og pakt. Gud vil gi det, som til Abraham og Jakob. Jakob var jo født inn i en «kristen» familie, omskåret, men det var ikke Abraham. Så er deres vei litt ulik, og likevel så lik. Frelsen ligger i Guds hånd fra begynnelsen til enden. I oss selv er vi alltid fortapte, alt ville vært fortapt om det ikke var for Guds nådepakt.

Av oss selv kan vi alltid gå ut av Guds nådepakt. Men vi kan ikke av oss selv komme inn i den. Da er det Gud som handler. •••

DET NYE TESTAMENTETS FORKYNNEREMBETE

Av Martin Luther

Siste del av preken 4. søndag i advent over Joh 1:19-28.

I dette evangelium skildres Det nye testamentets forkynnerembete for oss: hvordan det er innrettet, hva det utretter, og hva det blir utsatt for.

For det første er det en ropende røst og ikke et skrift. For loven og Det gamle testamentet er en død skrift, bevart i bøker. Men evangeliet skal være en levende røst. Johannes er et forbilde for alle senere evangeliske forkynnere. For han skriver ikke, men roper ut alt med levende røst.

For det andre er Det gamle testamentet, loven, forkynt i teltene ved Sinai berg, mens Johannes' røst lyder i ørkenen. Den lyder fritt, offentlig, under åpen himmel og for hele verden.

For det tredje er det en ropende, klar og kraftig røst. Det er en røst som taler trøstefullt og uforferdet uten å frykte for noen eller noe. Den frykter hverken ære eller skjensel, mennesker eller djevler, liv eller død, helvete eller verden eller noen skapning. (...) Verden kan nemlig ikke tåle evangeliet, og derfor må det en kraft til, som kun forakter verden og roper uforferdet.

For det fjerde: Johannes gikk kledd i klær av kamelhår og hadde lærbelte om livet (Mark 1:6). Selv om dette også betegner forkynnerens strenge og rene liv, så skal det framfor alt betegne forkynnens eller evangeliets karakter. Dette er ikke en røst som er utsmykket med fine klær, som hykler eller smigrer. Det er en forkyn-

nelse av korset. Det er et hardt, strengt og skarpt ord for det gamle mennesket. Og det spenner beltet om livet for å ruste seg til et liv i åndelig og legemlig renhet. Disse klærne har blitt tatt og tas fra de avdøde patriarkenes liv og ord. De har nemlig vært kameler som bar lovens og korsets byrder.

For det femte er Johannes på den høyre siden av Jordan. Jordan betegner Den hellige skrift, som har to sider. Den venstre siden er dens ytre eller kjødelige forståelse, slik som jødene forstod den. På den siden er ikke Johannes. For den skaper ingen ydmyke syndere, men kun hovmodige gjerningshellige. Den høyre siden er den rette åndelige forståelse, som forkaster og dreper alle egne gjerninger og lar intet annet bli tilbake enn en ydmyk tro. Det er evangeliet som fører til en slik innsikt. Derfor sier Paulus også i Gal 3:22: «Men Skriften har innesluttet alt under synd.» Jf Rom 3:9 og 23.

For det sjette reiser det seg nå en strid mellom de sanne og falske forkynnere. Fariseerne kan ikke tåle Johannes' røst. De forakter hans lære og hans dåp, og forblir forstokket i sine gjerninger og sin lære. Likevel gir de inntrykk av at de vil vise Johannes stor ære, av hensyn til folket. Men da han ikke vil det som de vil, så må han være av djevelen og til sist halshugges av Herodes. Slik går det her, og slik er det gått til enhver tid. Ingen falsk lærer vil innrømme at hans lære strider imot evangeliet. Han påstår tvert imot at han ærer det og tror på det. Men han forvrenger det og vil samtidig ha det til å uttrykke hans egen mening. Men det tåler ikke evangeliet. Evangeliet står nemlig fast og lyver ikke.

Derfor blir det skjelt ut for å være vranglære, villfarelse og djevelens lære. Til sist bruker de makt mot det og forbyr det. De kapper hodet av forkynnerne, for at man ikke skal forkynne eller høre evangeliet noen steder. Slik gjorde jo også paven med Johan Hus.

En sann forkynner er derfor en som ikke forkynner annet enn det Johannes forkynte, og forblir urokkelig i det. For det første må man nemlig forkynne loven rett. For ved det skal menneskene lære hvilke store ting Gud krever av oss. Og det skal lære oss at vi på grunn av Adams fall har en fordervet og ugudelig natur som er ute av stand til å utrette det minste. Dette er å bli døpt i Jordan, slik Johannes døypte.

For det kalde vannet betegner lovens lære. Den tenner ikke kjærligheten, men slukker den. For ved lovens hjelp bringes menneskene til erkjennelse av hvor vanskelig, ja umulig, det er å holde loven. Gjennom det oppstår det fiendskap mot loven, og lysten til Guds lov kjølnes. Mennesket føler hvordan det er en motstander av loven helt inn i hjertets grunn. Og hva kan være større synd enn å være fiendtlig innstilt overfor Guds bud? Så må mennesket ydmyke seg og bekjenne: Jeg er fortapt! Alle mine gjerninger og hele mitt liv er ikke annet enn synd.

Slik blir Johannes' dåp virkeliggjort på dette mennesket. Og det er skjedd så grundig at han ikke bare er stenket med vann, men er døpt og dukket under. Nå innser mennesket hva som er meningen med Johannes' ord: Omvend dere! Nå forstår det at Johannes har rett. Det forstår at ethvert menneske er nødt til å bedre seg eller gjøre bot.

Men fariseerne og de gjerningshellige når aldri fram til denne erkjennelsen. De lar seg

heller ikke døpe. De mener nemlig at de ikke trenger til omvendelse. Derfor er Johannes' ord og dåp noe tåpelig i deres øyne.

For det andre: Når lovens lære er virkeliggjort på denne måten, så mennesket blir ydmyket gjennom erkjennelsen av hva det er i seg selv, slik at det oppgir tilliten til seg selv og sin egen evne, så er det tid for den andre del av læren.

Det skjer idet Johannes viser menneskene fra seg selv og til Kristus og sier: «Se der Guds lam, som bærer verdens synd.» (Joh 1:29) Dermed sier han: Ved min lære har jeg først gjort dere alle til syndere, fordømt alle deres gjerninger og sagt at dere må oppgi tilliten til dere selv. Men for at dere ikke også skal oppgi tilliten til Gud, vil jeg vise dere hvordan dere skal bli fri deres synder.

Dere kan ikke avlegge deres synder eller gjøre dere selv fromme ved hjelp av deres egne gjerninger. En annen må komme dere til unnsetning. Jeg kan ikke hjelpe dere, men jeg kan i det minste vise dere hvem som er i stand til det. Det er Kristus. Det er Guds lam. Han, og ingen andre enn han, verken i himmelen eller på jorden, kan helt og fullt ta synden på seg. Du er jo ikke selv i stand til å gjøre godt igjen engang den minste synd. Kun han kan ta alt på seg. Ikke bare dine synder, men alle menneskers synder. Og ikke kun noe av synden, men all synd i hele verden, om de er store, små, mange eller få. Dette er å forkynne og høre det rette evangeliet. Dette er Johannes' finger som viser deg til Kristus, Guds lam.

Hvis du nå kan tro at denne Johannes-røsten er sann, så du er i stand til å følge hans finger og se Guds lam som bærer dine synder på seg, så har du vunnet. Så er du en kristen. Du er herre over synden, døden, helvete og

alle ting. På denne grunn kan din samvittighet bli glad, og du vil av hjertet holde av dette milde Guds lam. Du vil elske, love og takke din himmelske Far for hans barmhjertighets usigelige rikdom, som er forkynt av Johannes og gitt oss i Kristus. Nå blir du villig til å utføre hans guddommelige vilje av alle dine krefter, så langt du er i stand til det.

For hva kan vel være mer trøsterikt og vidunderlig å høre enn at vår synd ikke lenger er vår egen eller ligger på oss. I stedet ligger den på Guds lam. Hvordan kan synden fordømme et slikt uskyldig lam? Den må jo bli overvunnet og utslettet. Og det må den i sannhet sammen med døden og helvete, som er syndens lønn. Her kan du se hva Gud Fader har gitt oss i Kristus.

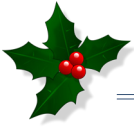
Derfor, vakt deg! Vakt deg for i overmot å driste deg til å ville avlegge selv den minste synd for Gud med dine egne gjerninger. For derved fratar du Kristus, Guds lam, æren

for det. For ganske visst vitner Johannes og sier: Dere skal bedre dere eller omvende dere. Men med dette mener han ikke at du selv skal forbedre deg og avlegge en eller annen synd ved din egen hjelp.

Det beviser han på den kraftigste måte med den andre delen av sin forkynnelse, når han sier: Se der Guds lam, som bærer bort verdens synd. Som det er sagt ovenfor, er hans hensikt at enhver skal lære seg selv å kjenne. For kun derved ser man at man har bruk for omvendelse. Men man skal ikke søke det hos seg selv, men hos Kristus alene. Må Gud Fader i sin barmhjertighet hjelpe oss til å kjenne Kristus slik. Og må han sende denne Johannes-røsten ut i verden med talløse skarer av evangelister!

Amen. •••

ENGLENES BUDSKAP

Av Jan Nilsson

Helt uventet for de fleste oppfylte Gud en dag alle nådeløftene om Messias i Det gamle testamentet. Han åpenbarte det først for fattige mennesker i små forhold som for det meste manglet den fred som mennesker forstår seg på.

Guds folk hadde fått ta imot så store gaver fra Gud. Rike løfter som de hadde fått gjennom profetenes ord. Store under hadde de fått se og oppleve når Gud fullbyrdet sine planer i og omkring sitt folk. De hadde fått Guds åpenbaring overlevert og skrevet ned med guddommelig fullkommenhet og pålitelighet. Skapelsens under, nådeløftene midt i forbannelsen på falllets dag, Abrahams, Isaks og Jakobs nådemittede livshistorie, Davids historie om synd og nåde, budskapet om mellommannen i både ord og bilder.

De hadde i likhet med oss fått så mange bevis på Guds trofasthet og barmhjertighet, slik at vantro, utakknemlighet og frafall burde vært helt urimelig. Men det var ikke slik. Gang på gang ser vi hvordan de som eier Guds kjærlighet og løfter, vender seg bort fra ham. Vi ser ofte oss selv i Guds folks historie.

Jødene har ofte, med rette og urette, blitt betraktet som et hovmodig og egenrådig folk. Guds utvelgelse og velsignelser har vakt frykt, men også misunnelse og hat hos de folk som for sine synders skyld ble drevet bort for Israels barn. Mange ganger glemte de selv at de hadde fått alt som en gave av Gud og ble stolte og hovmodige.

Gud er knivskarp i sin upåvirkelige rettferdighet når man forkaster hans ord.

Konsekvensene av å skyve Ordet ifra seg rammer hardt og kan ramme mange. «Du glemte din Guds lov, derfor vil også jeg glemme dine barn.» (Hos 4:6b).

I keiser Augustus' og landshøvding Kvirinius' tid regjerte romerne i landet. Tiden og situasjonen hadde mange likheter med vår. Jødene var underordnet et rike der Bibelens Gud ikke ble erkjent og der Boken ikke hadde sin særstilling. Man var ikke lenger herrer i eget hus. Tempelet sto riktig nok enda, og mye av virksomheten der fortsatte, men det var så mye som var bedrøvelig omkring det og den gudstjenestefeirende forsamlingen. Mange hadde ønsket å slippe unna Guds røst, og langt på vei hadde de på det punktet fått det som de ville en tid. Men nå brøt Gud stillheten.

Når Gud taler til oss mennesker, gjør han det oftest gjennom andre mennesker som han har fått berøre. Men av og til taler han også gjennom sine engler, og det er noen av deres vitnesbyrd vi skal stanse for.

ENGELEN GABRIELS VITNESBYRD I NASARET

Jeg håper ingen av oss mener at menneskelivet begynner når et menneske blir født. Jesus hadde vært på jorden i ni måneder da englene vitnet ved hans fødsel i Betlehem. Sendebudet Gabriel hadde først vært i Nasaret med Guds budskap til Maria: «Vær hilset, du som har fått nåde! Herren er med deg, velsignet er du blant kvinner!» (Luk 1:28)

En ung kvinne og jomfru hadde fått ta imot

Guds nåde til frelse og til tjeneste. Hun var utsett til det veldige oppdraget å bære Gud under sitt hjerte og gi sine trekk til Sønnen fra himmelen. En ferdig person som var til fra evighet. To ganger betoner engelen at Maria har fått nåde, det største som den skyldige kan få. Men også bare den som har skyld. Det er Messias som bebudes, mellommannen som forener jord og himmel. «Gud Herren skal gi ham hans far Davids trone, og han skal være konge over Jakobs hus til evig tid, og det skal ikke være ende på hans kongedømme.» (Luk 1:32f) Ved dette møtet kommer Ånden og Ordet over Maria, og Guds Ord skaper hva det nevner. Guds Sønn kommer til jorden.

ENGLNES BUDSKAP I BETLEHEMSNATTEN

Så kom den naturlige følgen av en graviditet, til tross for at denne graviditeten var et Guds under uten sammenligning. Jesus skulle fødes, og de synlige ressursene var så godt som ingenting. En så beklemmende situasjon hadde blitt førstesidestoff i våre aviser. Foreldre uten menneskelig og samfunnsmessig støtte som blir ubarmhjertig avvist og tar sin tilflukt hos dyrene og gjør en seng til sin førstefødte i dyrenes matfat.

Men tier jorden, så jubler himmelen. Herrens himmelske herlighet lyser omkring de fattige i all deres jordiske elendighet og nød. Hoved-budbæreren bærer fram budet om en stor glede for alt folket. Barnet som er født i største elendighet er Messias, den av Gud utvalgte Frelser for menneskeheten. Og en hærs-kare av engler priser og ærer Gud: «Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden, i mennesker Guds velbehag.» (Luk 2:14)

Fred på jorden. Midt under okkupasjonen

«Wrapped in cloths» malt av Jan van't Hoff, gospelimages.com

av land og gudstjenestelokale. En fred som overgår all forstand, til tross for mørke, motstand og tapt trygghet. Fred, om man enn vandrer i dødsskyggens dal. Det var ingen lek å føde sitt første barn, Guds Sønn, uten hjelp, midt blant dyrene og all urenheten.

Kanskje var det ikke det overnaturlige i seg selv som var mest skremmende for Josef og Maria da englenes budskap lød. Kanskje var det nettopp Guds nærvær gjennom disse englene? Guds hellighet. Tenk om det er sant! At Gud er her og ser meg, nå! Han hvis øyne farer over hele jorden, har han sett mitt hjerte? Har han hørt mine klagende ord og registrert min vantro? Ja, Han som er en fortærende ild mot all synd.

Men englenes mektige og tydelige kor forkynner at Gud gjennom dette barn ser på menneskene med velbehag. Han er glad, fornøyd og tilfreds med den som han har sendt. Barnet skal en dag bære hele Guds vrede som sin straff på korset. Der skal han

stifte fred mellom Gud og oss.

Det finnes en fred som jordisk og åndelig nød må vike for, og den freden er en person: For han er vår fred (Ef 2:14). Soloppgangen fra det høye er her. Jesaja hadde profetert om at det ikke for alltid skulle være mørke i det landet hvor det nå er trengsel. (Jes 9:1) Midt i Betlehemsnatten blir det lyst gjennom englenes budskap. Guds ord om Jesus blir hørt, og det blir mottatt og trodd.

ENGLNES BUDSKAP PÅ DOMMEDAG

På dommens dag er englene stille så langt vi kan se. De høres, men bare lyden av deres basuner (Matt 24). Det forkynnes ikke lenger, ikke av mennesker og ikke av engler. Det finnes ikke tid til omvendelse, til tross for ulike tiders og retningers søvndyssende bønner - for de døde vil lure mennesker til å tro det. Det er konsekvensene av vårt forhold til Bibelens Jesus i nådetiden som nå skal åpenbares. Det finnes ingen tid til sinnsforandring lenger. Derfor er det bare basuner, ikke ord. Også dette er et sterkt og alvorlig budskap til oss, et rystende vitnesbyrd om evighetsalvoret.

Da er tiden inne til å møte Jesus, og det for alle. Ingen valgmuligheter, ingen fluktveier, ingen unnskyldninger. Å forkaste Gaven på en eller annen måte, det er den største feiltakelse et menneske kan gjøre.

ENGLNES BUDSKAP I DAG

Ennå strekker Guds frelse til. Av Jesu første disipler var det mange som fikk betale en høy pris for å gjøre sitt liv avhengig av ham. Andre hadde ytterst usikre forhold, menneskelig sett. Noen, som Demas, byttet bort Freden mot hard jordisk valuta (2 Tim 4:10).

Freden finnes fortsatt her på jorden, til tross

for at mørket ser ut til å triumfere. Jesus sitter på tronen. Satan får rase hvor mye han vil, han er likevel beseiret. Vi er gjenløst med Guds Sønnns blod, hvor mye enn den onde forsøker å skjule og trumfe dette faktum. Syndenes forlatelse, vidunderlige guddommelige oppfinnelse!

Lever vi med Jesus, kommer vi til å møte en økt motstand jo nærmere enden vi kommer. Motstanden mot bibelsk og evangelisk kristendom kommer til å øke, kanskje til og med understøttet av politiske beslutninger i vårt land og den nærmeste omverden. Et samfunn som har kastet vrak på Guds velsignelse, kommer til å høste det som er sådd. Åndelig, praktisk, økonomisk og sosialt.

Men Freden som åpenbarte seg for hyrdene i julenatten, holder, hvordan de ytre forholdene enn måtte se ut og hvor mye Satan enn skulle rase. Han som ble menneske for deg, er fortsatt menneske på den befalende plassen i himmelen, samtidig som han gjennom sin Ånd er nærværende på jorden. Han står fast ved sine løfter, og han lengter etter å få møte deg hjemme hos seg. Ta englenes budskap personlig! •••

DET BEHAGET GUD Å LA SEG FØDE I RINGHET

Av Gunnar Nilsson

Det er så merkelig at Gud valgte akkurat den måten, for det gjorde at nesten ingen visste om det eller la merke til det. Hele verden var i bevegelse for det, men visste det ikke. De visste ingenting om den store gleden engelen talte til hyrdene om. Keiser Augustus hadde startet skatteinnskrivning i hele Romerriket fordi Guds Sønn skulle bli født i Betlehem. Men han visste ikke selv at det var grunnen. Men slik ble det.

Josef og Maria måtte reise dit da Jesus skulle fødes, fordi profetene hadde sagt det. Jeg har undret på om Josef og Maria har vært seg bevisst og tenkt på den profetien, at de skulle dra til Betlehem og at det var der Maria måtte føde. Jeg tror ikke det. Heller ikke at de skulle til Egypt eller bosette seg i Nasaret for at profetenes ord skulle gå i oppfyllelse. Nei, de bosatte seg der av helt andre grunner.

Nå var det store i ferd med å skje. Ordet blir kjød. Gud blir menneske, han som er udødelig fra evighet, kler seg i kjøtt og blod og blir dødelig. Han som er alle tings opphav, blir en del av skaperverket. Han som er den hellige, kler seg i syndig kjøds lignelse. Hvem kan gripe det, hvem kan forstå det? Her står vi overfor ting som er så motstridende at de skulle utelukke hverandre. Han er evig – uforgjengelig – udødelig og dødelig i samme person. Skaperen blir en del av skapningen.

Hvem kan forstå det? Og fordi det ikke kan forstås, står vi overfor et mysterium som vantroen alltid har støtt seg på. Her kan vi bare gjøre det eneste som sømmer seg innfor Gud, det hyrdene gjorde, falle på kne og tilbe Ham som er Guds under. Så kan vi minne

oss selv på hvor skjulte Guds hensikter kan være for oss mennesker.

Men noen kom likevel til Betlehem for å se Jesus, både hyrder og vise menn. Til slutt kom også Herodes' soldater, men de kom for sent. Siden den gang har ikke Betlehem vært det samme. Det har stadig kommet folk dit, en strøm av mennesker, for å se stedet der Jesus ble født. De fleste har kanskje ikke lyktes bedre enn Herodes sine soldater. De fant ingen Jesus der! Nei, vi finner Ham i Ordet.

Det som skjedde i Betlehem for to tusen år siden, var ikke forgjeves. Gjennom et under som ingen kan forklare, skjer det at mennesker mottar Guds frelsesgave over hele jorden. Fortapte syndere lar det himmelske lys gjøre sin dømmende og frelsende gjerning. «Men alle dem som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.» (Joh 1:12)

Gjennom troen på ham som er Guds Sønn fra evighet av og ble menneske, blir du et Guds barn. En ufattelig gave! Mer kostbar enn alt du kan vinne i denne verden. Født av Gud til å være Guds barn, her i livet og i evighet. Kristus gir deg rett til å bli Guds barn. «Ordet ble kjød og tok bolig iblant oss.» Gud ble menneske, og vi så hans herlighet, en herlighet som den en enbåren Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet. (Joh 1:14).

Jeg forkynner dere en stor glede - har du funnet den gleden? Ikke bare hørt om den? Er den din?

Jesus er den som englene forkynte juleaften:
Han er Kristus, Messias, Herren – i Davids
by.

Har du tatt imot Ham?

Men mange av dem som en gang fant fred
og glede i ham som ble lagt i en krybbe, kom
igjen i tvil og mørke. Det er så mye som
møter en kristen i denne verden. Alt blir ofte
så feil. Livet ditt ble ikke som slik du hadde
tenkt, kanskje verken menneskelig eller kris-
telig. Så ble du motløs, du skulle jo være til
ære for ham som ble født i Betlehem.

Er du motløs og trøtt som kristen, så gå til
din Frelser og gi ham den store julegaven
som han ønsker seg fremfor alt annet! At du
legger ditt liv over på Ham og tror at Han er
nok, for evig nok for deg.

Da blir det jul etter Guds vilje, fordi du da tar
imot Jesus som din Frelser.

Ære være Faderen og Sønnen og Den
Hellige Ånd, én sann Gud, som er og forblir
i all evighet.

Amen. •••

«Adoration of the shepherds» malt av Jan van't Hoff, gospelimages.com

SJILOAS VANN

Av Per Bergene Holm

«Fordi dette folket forakter Sjiiloas vann, de som renner så stille...» (Jes 8:6)

Fra evighet av fattet Gud sitt frelsesråd: å sende sin Sønn til verden som frelser. På syndefallets dag forkynte han første gang sitt råd for menneskene: «Kvinnens ætt skal knuse slangens hode.» (1 Mos 3:15)

Synden blir etterhvert nærmest enerådende på jorden, og Enok forkynner dommen som skal komme, vannflommen. Han får sønnen Metusalah, som igjen får Lamek. Da er det så mørkt at den troende familien tenker at nå må Gud gripe inn, nå må frelseren komme. Så da han får sønnen Noah, tenker han: Dette må være løftessønnen, det må være han som skal trøste oss og gi oss hvile. Noah var vel også et forbilde på denne løftessønnen, men det var ikke ham.

Så kaller Gud Abraham en dag, midt ut av hedenskapet i Ur, der hans familie dyrket fremmede guder. Og så ga han løftet: I deg skal alle jordens slekter velsignes. Og Abraham må ha undret seg. Hvordan skal jeg kunne bli til velsignelse for alle jordens slekter? Hva skal jeg gjøre for å ta forbannelsen bort fra slekten og føre inn velsignelse og frelse, ikke bare for meg og mine, men for alle mennesker?

Så en dag får han sønnen Gud har lovet, på underfullt vis. Og Gud knytter sine løfter til sønnen, til Abrahams ætt gjennom Isak. Og så en dag sier Gud til Abraham: Ta nå din sønn, din eneste, ham som du har så kjær, Isak, og ofre ham som brennoffer.

Og Abraham må ha tenkt: Det må være dette Gud fra først av hadde i tankene da han kalte meg. Det er til dette jeg er utvalgt. Isak er sønnen som Gud har lovet, som han talte til Adam og Eva om, som skal ta bort synden og dens følger og bringe velsignelse inn på den jord som Gud har forbannet. Og så går Abraham til Moria. Han så min dag, sier Jesus, og han frydet seg. (Joh 8:56)

Det var ikke Isak, men løftet var blitt klarere og tydeligere. Det var en Abrahams sønn som skulle være løftessønnen. Gud skulle la seg se i Jerusalem, på Moria berg, der skulle løftet oppfylles, der skulle det som Gud hadde lovet, skje.

Men Gud ventet med å oppfylle sitt løfte. Israel var i Egypt og kom tilbake på underfullt vis. De ble bofaste i Kana'ans land, og Gud satte med tiden David på kongetronen. Han fikk også løfter om at Gud etter hans død skulle innsette hans sønn som konge, et evig kongedømme. Og Gud ville være denne Davidssønnens far, og han skulle være hans sønn. «Du har talt om din tjeners hus langt fram i tiden», sier David. Og «dette er loven for menneskene», dette er det store og avgjørende for alle mennesker, det som er selve grunnloven i deres liv og frelse. David så fram til løftessønnen, Messias som skulle komme.

Men så gikk det igjen mange år. Og forfallet og frafallet tiltar i Israel. Landet blir delt, og Juda er tilbake, svekket og lite. På den tiden som vi leste fra i Jes 8, er Akas konge i Juda og Jerusalem.

En av historiens første store verdensmakter har stått fram, Assyria. Overalt ser

menneskene til Assyria. Krigsteknikk, byggeskikk, mote, religiøse tanker og moral – det flommer, lik elvene Euftrat og Tigris, utover verden.

Syria og Israel (nordriket) ønsker å gjøre opprør mot Assyria, og de vil tvinge Juda og kong Akas med i en allianse. Men Akas vil ikke.

I Jes 7 leser vi om kong Akas da han har gått ut for å kontrollere vanntilførelsen til Jerusalem – han venter på angrep og beleiring av Jerusalem fra Israel og Syria. Da kommer profeten Jesaja ut til ham. (les Jes 7:1-9)

Israel og Syria har lagt planer om å erobre Jerusalem, avsette Judas konge Akas, av Davids ætt, og innsette Tabe'els sønn. Kong Akas er ingen troende konge. Han regner ikke med Gud, men han har også sine planer. Han ønsker ikke å gjøre opprør mot den assyriske konge, men tenker tvert imot å søke en allianse med Assyria. Han anser det nytteløst å kjempe mot Assyria, det er den seirende verdensmakt, det gjelder bare å legge seg flat og søke best mulige vilkår.

Profeten Jesaja ber Akas om å ta seg i vare og holde seg i ro (Jes 7:4), dvs sette sin lit til Gud og hans råd med Jerusalem og Juda, i stedet for i vantro å søke andre utveier. Gud har jo utvalgt Jerusalem og Juda, og Davids ætt. Det er en del av hans evige frelsesråd. Men hvis Akas ikke vil sette sin lit til Guds frelsesråd, så hjelper det ikke hva han gjør, da skal han ikke holde stand (7:9).

Profeten ber Akas om å be Herren om et tegn på at Gud vil ta seg av Juda og Jerusalem og Davids hus. Men Akas avslår hyklersk å be Gud om et tegn, for han vil ikke regne med Gud. Han har større håp til Assyria og sitt eget råd. Da sier profeten at Gud selv skal gi ham et tegn: «Se, en jomfru skal bli med

barn, hun skal føde en sønn og gi ham navnet Immanuel.» (Jes 7:14)

Syria og Israel hadde sine krigsplaner, det samme hadde Assyria. Bak disse planene ser vi den ondes råd om å drepe den ætt Gud hadde utvalgt, hindre at det barnet ble født som Gud hadde fattet råd om.

Om disse planer sier Gud: «Larm, dere folkeslag! Dere skal bli forferdet. Og hør, alle jordens land langt borte! Rust dere! Dere skal bli forferdet. Ja, rust dere! Dere skal bli forferdet. Legg opp et råd! Det skal bli gjort til intet. Tal et ord! Det skal ikke skje. For med oss er Gud (for Immanuel).» (Jes 8:9-10)

Slik er det med menneskers råd og menneskers ord, slik er det med den ondes råd. Det blir gjort til intet, det skjer ikke. Men slik er det ikke med Guds råd og Guds ord. Det skal skje, det blir ikke til intet!

Men Guds råd ser ofte så smått ut, som Sjiлоas vann som rant så stille.

Sjiлоa var en dam i Jerusalem hvor vannet ble ledet fra Gihon-kilden. Vannet som kom til Sjiлоa, var ikke som en stor og mektig elv, det rant så stille og rolig. Men det var nok for Jerusalems innbyggere. Det ga dem det de trengte.

Slik er mitt råd, vil Gud si. Det kan se så smått ut, det kommer ikke veltende som en stor, oversvømmende elv. Nei, det kommer så sakte og uanselig, men det kommer, det er til å stole på. Det skjer!

Da Herren talte til kong Akas gjennom profeten Jesaja, var det langt mer enn 3000 år siden Gud første gang hadde forkynt sitt frelsesråd for menneskene. Det var nesten 1500 år siden Gud hadde gjentatt sitt løfte om Sønnen for Abraham, løftet om Ham

som skulle bli til velsignelse for alle jordens slekter. Og det skulle enda gå over 700 år etter at profeten Jesaja forkynte løftet for Akas, før løftet ble oppfylt.

Det kunne se nytteløst ut å sette sin lit til Guds ord og løfte, det skjedde jo ikke. Fram mot Jesu fødsel skulle det bli enda mørkere. Israel skulle miste sin selvstendighet og gå under. Ved tiden for Jesu fødsel var ikke lenger Juda noen selvstendig nasjon, men kun et landskap i det store Romerriket. Kongen som satt på tronen i Jerusalem, var idumeeren Herodes, ikke en etterkommer av Jakob og David, men en etterkommer av Esau.

Guds ord og løfter virker ofte så svake, så lite imponerende. Og ofte virker Guds løfter så umulige i forhold til de veldige realiteter.

Da Gud valgte ut et folk for å åpenbare seg gjennom det, så valgte han ut det minste av alle folk. Og senere åpenbarte han seg ikke midt i verdensrikenes hovedstad, i Ninive eller Babylon, men i det lille og ubetydelige Kana'ans land, Israel. De store folkemassene og de veldige verdensmaktene var andre steder. Det var så lett å rette sitt blikk mot det som skjedde der, i verdens pulserende sentrum. Det var nettopp det kong Akas og Juda var fristet til. «Dette folket forakter Sjiiloas vann som renner så stille», sier Herren om Juda og kong Akas.

Det er også så lett for oss å forakte Guds ord og Guds menighet. For hva er den her i denne verden? Jeg tenker ikke på de veldige katedralene, de store menighetene med tusener samlet, på de store og mektige kirkesamfunnene, men jeg tenker på de små flokkene som i troskap samles om Guds ord og løfter, uten ytre prakt og herlighet. Der er Sjiiloas vann som renner så stille, men hvem akter på det vannet? Hvor svakt og ynkelig ser ikke det ut

som Gud gjør i verden, sammenlignet med hva denne verdens mektige kan få til. Men om Guds ord og løfter tilsynelatende virker svake, så holder de hva de lover. De er ikke kraftløse!

«Og det skjedde!» Ikke mindre enn tre ganger møter vi dette uttrykket i Luk 2:1-20 (v. 1. 6. 15). Hva var det som skjedde? Jo, det Gud hadde fattet råd om fra evighet av og gitt løfte om fra syndefallets dag. Da det var mest umulig, da det var som mørkest, da skjedde det! Gud holder ord, og den som setter sin lit til hans ord, han holder stand (Jes 7:9).

Og da Jesus sto fram, var det med den samme skikkelse, fattig, uten det han kunne helle sitt hode til, med en liten flokk enkle menn samlet omkring seg. Hva slags makt og kraft var dette? Jo, det var Sjiiloas vann som renner så stille. Guds ords oppfyllelse.

Men det var alt i en ringe og fattig skikkelse. Salig, sier Jesus, er den som ikke tar anstøt av meg. Det ble sagt til døperen Johannes og hans disipler mens døperen satt i fengsel. Hvor ble det av utfrielsen, hvor ble det av den lovede frelsen?

Og slik er det også i dag. Guds ord ser så svakt ut, det folk som hører Jesus til, ser så svakt og kraftløst ut. Det ser ikke ut som det har noe for seg å slutte seg til dette, at det er her framtiden og håpet er, at det er her Guds herlighet og storhet finnes.

Nei, det ser mye mer seirende ut å vende kappen med vinden, å følge tidens strøm, de seirende tanker og holdninger som skyller over verden som uimotståelige vannmasser.

Slik så Assyria ut for kong Akas. Slik så landet mellom de mektige elvene Eufrat og Tigris ut. De elvene var noe annet enn Sjiiloas

vann, denne lille bekken som rant fra Gihonkilden og inn til Sjiloadammen i Jerusalem. Og så vendte Akas sitt sinn og sitt hjerte mot Assyria.

Forakter du Sjiloas vann som renner så stille? Er du mer rettet mot det som vår tid er rettet på, de tanker og ideer, råd og planer som de ledende menn og kvinner i verden legger? Men husk da at det som dagens mennesker vender seg til og setter sin lit til, ikke skal bli deres redning, men deres undergang, nettopp slik Assyria ikke ble noen redning for dem som satte sin lit til det, men deres undergang (les Jes 8:6-8).

Gud sier at det som kjennetegner hans ord i forhold til all annen profetisk tale, er at hans ord går i oppfyllelse, mens det ord han ikke har talt, det oppfylles ikke. (5 Mos 18:21f) Og Gud viser sin sannhet i forhold til avgudene gjennom at hans ord og løfter går i oppfyllelse: «Jeg som fra begynnelsen forkynner enden, og fra eldgamle tider det som ikke er skjedd. Det er jeg som sier: Mitt råd skal bli fullbyrdet, og alt det jeg vil, det gjør jeg.» (Jes 46:10)

Det er dette Jesus sikter til når han sier at alt som står skrevet i Det gamle testamentet får sin oppfyllelse i ham. Gjennom hans oppfyllelse bekrefte Det gamle testamentet ord for ord, bokstav for bokstav, som mer enn ord som et menneske har dristet seg til å tale i Guds navn. Det stadfestes ved Jesu oppfyllelse som Guds ord.

Dette forklarer også hvorfor Det nye testamentet igjen og igjen understreker at det og det skjedde «for at det skulle oppfylles som er talt ved profeten ...». Og Jesus sier at det som var skrevet om ham i Mose lov og profetene og salmene, måtte oppfylles. (Luk 24:44)

Nå er det snart to tusen år siden Jesus fór opp

til himmelen. Han har lovet oss at han skal komme igjen, til frelse for dem som venter på ham, og til dom for dem som ikke ville tro. Da gjelder det samme. Det mørkner også omkring oss, og menneskene fristes til å lytte til alle slags råd, til å gripe til alle mulige slags tiltak for å bedre sine kår. Ta deg i vare og hold deg i ro, sier Guds ord. Vend om til Gud og hans evige frelsesråd. Det skal skje. Der har du nok!

Men «hvor er det blitt av løftet om hans gjenkomst?» (2 Pet 3:4) Slik spurte menneskene allerede på apostlenes tid. Hva blir det til med Guds løfter? Å, det ser så smått ut å tro Gud på hans ord, det skjer jo ikke.

Gud minner oss om å holde fast på hans ord, ta vare på det, bli i det. For dette ordet står fast i himmelen, og det skal gå i oppfyllelse her på jorden.

Like sikkert som det 4000-årige løftet om kvinnens ætt gikk i oppfyllelse julenatt, like sikkert skal det 2000-årige løftet om Jesu gjenkomst gå i oppfyllelse! Det skjedde, og det skal skje, i Guds time. (Åp 16:17; 21:6)

«Herren er ikke sen med løftet, slik noen holder det for senhet. Men han har tålmodighet med dere, for han vil ikke at noen skal gå forta, men at alle skal komme til omvendelse.» (2 Pet 3:9)

Så dryger Gud også i dag, som i Noahs dager. Enda er det en åpen dør, enda er Gud å finne, enda er det nåde å få.

Ser du Guds godhet mot deg, du som enda står utenfor? Slik Gud viste sin godhet mot den ugudelige kong Akas og innbød ham til å tro på Guds løfte og vende om, slik taler Gud også til deg som står utenfor i dag.

Han vil at du skal bli frelst mens det ennå er tid. •••

FRA HIMLEN HØYT JEG KOMMER HER

Av Per Bergene Holm

Fram til reformasjonen var det ingen menighetssang i kirkene. Det var kor (for det meste av prester) som sang på latin. Luther ønsket å endre på dette, og han tok fatt på arbeidet etter at han forlot Wartburg i 1522. Han gikk målbevisst og planmessig til verks: «Jeg har i sinne etter profetenes og de gamle kirkefres eksempler å dikte tyske salmer for folket, det vil si åndelige sanger slik at Guds ord også gjennom sangen kan komme ut til folk.»

1. juli 1523 ble to augustinermunke som hadde bekjent seg til den lutherske læren, brent på bål i Brussel. De sang det gamle latinske «Te Deum» mens flammene slo opp om dem. Det inspirerte Luther til å skrive «Ein neues lied wir heben an» (ikke oversatt til norsk).

Luther var nok også inspirert av en annen evangelisk martyr, tsjekkeren Johan Hus (brent på bål i 1415), som også hadde skrevet salmer på tsjekkisk og utga salmebøker på både tsjekkisk og tysk.

Luther var over 40 år da han begynte å skrive åndelige sanger og salmer. Han skrev først til flere av sine troende venner og oppfordret dem til å skrive salmer. I et brev til Spalatin legger han ved «Av dypest nød jeg rope må», en annen av de første salmene han selv hadde skrevet, som et eksempel på hvordan det kunne gjøres. Men Luther presiserer: «Jeg har ikke så stor begavelse at jeg kan utføre hva jeg ønsker». Han trodde ikke om seg selv at

han var i stand til dette, men da responsen på hans henvendelser var liten, drev nøden ham til selv å ta fatt.

I løpet av 1524 skrev Luther en rekke salmer. Ikke mindre enn 24 salmer ble utgitt i tre ulike salmesamlinger.

Luther henvendte seg til Fredrik den vise av Sachsen om assistanse fra hans hoffkapell. Ved juletider 1524 kom sangerne og musikerne til Wittenberg i fyrstelige vogner. Luther bosatte de fleste i sitt eget hus, resten hos venner, og hjemme hos Luther ble det nå et rent musikkakademi i juledagene. Blant sangerne var også komponisten Johann Walter, som sammen med kapellmesteren Rupff utarbeidet musikk til Luthers salmer. Arbeidet ble prøvesunget av koret og stadig korrigert.

Arbeidet munnet ut i et lite skrift av Luther om hvordan menighetene kan holde gudstjeneste, og en sangbok av Walter: «Liten, kristelig sangbok for fire stemmer». Luther og Walter så for seg at menigheten skulle synge koralene firstemt! Det viste seg å være vanskelig, til tross for at Luther flere ganger holdt skjenneprekener over menigheten som ikke kunne lære seg sangene skikkelig.

Det endte derfor med at menighets-sangen mer og mer fulgte de kalvinske menighetene, hvor det var enstemmig menighetssang, pustepause mellom linjene og kun to rytmeverdier i melodien.

Julaften 1530 besøkte Walter og hans unge kone Luther. Familiemedlemmer og venner, kunstnere og studenter satt ved julebordet. «Og herlige sanger klang uavbrutt.»

Da trådte Luther fram med en ny sang som han selv hadde satt musikk til. Stemmene ble fordelt, og snart lød for første gang julesangen «Von Himmel hoch da komm ich her». Det var en julegave til Walter. Men Walter hadde også forberedt en julegave til husverten: En praktfull, innbundet utgave av en salmesamling, med de koralene som han og Luther hadde utarbeidet sammen.

I julesalmen «Fra himlen høyt jeg kommer

her» vender Luther seg til barna. Salmen er nok i første rekke tenkt brukt i hjemmet, hvor voksne og barn kunne lage et enkelt juleopptrinn mens de sang.

De fem første versene er solo, hvor far i huset eller en annen voksen, utkledd som engel, synger det glade budskapet fra himmelen: En Frelser er født.

I de neste versene svarer barna at de vil gå sammen med hyrdene og se det som har hendt.

M. B. Landstad har oversatt julesangen og tatt med 12 av Luthers opprinnelige 15 vers.

FRA HIMLEN HØYT JEG KOMMER HER

Av Martin Luther. Oversatt av M. B. Landstad

1. Fra himlen høyt jeg kommer her
med hilsen både god og kjær,
det glade budskap om Guds fred,
det bringer jeg til jorden ned.

2. Et lite barn er født på jord.
En utvalgt jomfru er hans mor.
Så sped og fin han ligger her,
han alles fryd og glede er.

3. Det er den Herre Krist, vår Gud,
som fra all nød frir dere ut.
Han er en Frelser ved Guds Ånd,
som løser alle syndens bånd.

4. Han bringer dere salighet,
den som Gud Fader har beredt:
at dere skal til evig tid
ha liv med oss i himlen blid.

5. Gi nøye akt på dette tegn:
I krybben svøpt, i stallens hegn,
der finner dere barnet lagt
som bærer verden med sin makt.

6. Kom, la oss vandre glad i sinn
med hyrdene til barnet inn,
og knele der, med takk og bønn,
for ham som er Guds egen Sønn!

7. Du edle gjest, velkommen vær!
For syndres skyld du kommet er.
Så fattig kom du hit til meg
– jeg aldri nok kan takke deg.

8. O Herre, verdens skaper god,
hvor fattig du deg føde lot!
Hvor ydmyk lot du deg bli lagt
i stall og krybbe, uten prakt.

9. Din fløyel fin og silke små
Er kluter kun og stive strå.
Der, rike Krist, du hjemme har
som om ditt himmerik det var.

10. Men slik har det behaget deg
den sannhet å forkynne meg
at alt hva verden stoler på,
det er for deg som halm og strå.

11. Å, hjertens kjære Jesus Krist,
gjør deg en vugge i mitt bryst!
Kom, hvil deg i mitt hjertes skrin,
og gi meg del i nåden din!

12. Vær lovet, Gud, som gaven god,
din egen Sønn, oss sende lot!
Hør, gleden gjennom himlen går,
Guds engler hilser oss: Godt år!

JULEORATORIET

Av Per Bergene Holm

LOVSANG LA STIGE TIL GUDS VELBEHAG!

Johann Sebastian Bach (1685-1750) levde i en tid hvor det å være original ikke var bevis på kunstnerisk genialitet. Tvert imot var det troskap mot de musikalske lover og modeller eller bibelteksten man skrev musikk til, som var bestemmende. Likevel var Bach i høyeste grad både original og selvstendig, men målet var hele tiden å framheve dimensjoner i teksten eller utforske musikkens mange muligheter innenfor musikkens egen lover (Das wohltemperierte Klavier, Die Kunst der Fuge).

Mange kritikere har klaget over at Bach var henvist til å skrive musikk til bedrøvelige tekster. Til tross for elendig poesi, har man sagt, maktet Bach å skape stor musikk. Men slik tenkte overhodet ikke Bach selv!

Poetene som skrev tekstene, søkte ikke å skrive noe originalt, men ville holde seg så tett som mulig til «originalen»! Picander følger i sin tekst til Matteuspasjonen den pietistiske presten Heinrich Müllers pasjonsprekener fra 1669. Pasjonsverket er som en rekke pasjonsprekener, med basis fra Müller. Samtidig er det flere eksempler på at Bach har erstattet pompøs eller smakløs poesi med egen tekst som er mer verdig og kristelig sterk. Martin Luthers og Paul Gerhards bibelfunderede og personlige og inderlige salmer brukes også flittig i Bachs verk.

Picander har trolig også satt sammen bibeltekster og salmevers, samt skrevet de frie tekstene til Juleoratoriet, formodentlig i tett samarbeid med eller bearbeidet av Bach selv.

Juleoratoriet er egentlig en samling kantater, en for hver høytidsdag i julen, fra 1.juledag

til trettendedagen 6. januar. 25., 26. og 27. desember tar for seg fødselshistorien, mens nyttårsdag, 1. søndag etter nyttår og trettendedagen/helligtrekongersdag tar for seg omskjærelsen, Jesu navn, Herodes og de vise menn.

JULEORATORIETS TEKST OG MUSIKK

Bibeltekstene som taler om julens hendelser, utgjør selve stammen i kantatene. Så er disse tekstene kommentert gjennom poetiske avsnitt og koraler. Her er det refleksjoner over det teksten forteller, bekjennelse, bønn og lovprisning.

Hele hensikten med tekstens oppbygning er at det som skildres, skal tilegnes av den enkelte, at Jesus som kom til verden, også skal bli tatt imot i den enkeltes hjerte.

Barokkens musikk hadde sitt eget språk. Gjennom tonerekker, toneverdier, tonearter eller ved forskjellige konstallasjoner mellom stemmer og instrumenter søker komponistene å få fram forskjellige sjelelige tilstander som sorg, glede, ettertanke og refleksjon, fortvilelse, uro, skuffelse, smerte osv. Tonemalerier viser oppstigning, nedstigning, omvendelse, bevegelse, forvirring osv.

Bach har i sin Orgelbüchlein laget sin egen musikalske ordbok hvor en kan finne en rekke melodiske og rytmiske tematyper og motiver som utgjør et helt eget musikalsk språk. I tillegg kommer tall- og bokstavsymbolikk mv. Og hele poenget er at musikken skal uttrykke det samme som teksten, til dels kommentere den og utdype den.

Vi skal bruke den første kantaten som eksempel, men vår gjennomgang blir ganske enkel:

1. INNLEDENDE JUBELKOR

– en fri parafrase over Salme 100:

Jubel og glede mot dagen la lyde! Takk og Guds under til frelse i dag! Angst og klage hans budskap forbyde, lovsang la stige til Guds velbehag! Tjen ham med takkesang himmels Herre! Ewig den høyestes navn være ære!

Musikken er som til en kongelig fest (hentet fra kantate til kurfyrstinne Maria Josephas fødselsdag). Det passet for å hylle den himmelske kongens ankomst til jorden! Han som kommer, er også kongen av Davids hus og ætt. Musikken er i D-dur, en toneart som uttrykker glede og festlighet.

2. RESITASJON AV EVANGELIETEKSTEN FRA LUKAS 2:1-6

Tenoren er evangelisten. Resitativet ledsages av cembalo eller orgel, evt også fagott eller kontrabass.

Alle resitativene er nykomponert av Bach og tilpasset teksten. Melodi og rytmikk skal tjene ordet, understreke og utdype dets innhold.

3. RESITASJON

*Nå, min kjæreste brudgom,
nå skal helten i Davids stamme
bli født til trøst, til jordens frelse.
Nå skal stjernen av Jakob skinne,
dens stråle er allerede i ferd
med å bryte fram;
fra Sion, forlat nå gråten,
ditt vel vil stige høyt.*

Løftene fra Det gamle testamentet er i ferd med å gå i oppfyllelse. Alten synger resitasjonen. Bach bruker gjerne altstemmen ved

passasjer som uttrykker refleksjon. Innføringen av oboe d'amore (kjærlighets-obo) uttrykker også den guddommelige kjærlighet i det som nå skjer.

4. ARIE SUNGET AV ALTEN

*Bered deg, du Sion, og gå ham i møte,
den skjønneste, den kjæreste
snart sees hos deg.
Dine kinn må i dag mye skjønnere prange,
skynd deg din brudgom å brennende elske.*

Det er igjen refleksjon og ettertanke, her henvendt til den troende menighet. Det er et lengtende drag over musikken. Teksten minner om Høysangen.

Melodien til arien og den etterfølgende koralen er i G-dur, ansett som en pastoral toneart (pastor=hyrde).

5. KORALVERS AV PAUL GERHARDT

*Hvorledes skal jeg møte
og favne deg, min skatt,
du skjønn morgenrøde
mot all min jammers natt?
Min Jesus, si hvorledes
mitt arme hjerte skal
smykkes og beredes
og bli din brudesal.*

Koralmelodien er «O hoved høyt forhånet» og viser hvordan korset allerede er med ved krybben! Jesusbarnet er kommet for å lide og dø til vår frelse!

Bach varierer sine koralharmoniseringer, ikke for å variere, men for å uttrykke teksten. Tekst og tone går opp i en vakker enhet.

6. RESITASJON FRA LUKAS 2:7

Evangelist-resitativet starter en halv tone lavere enn koralen. Det skaper en noe mørkere stemning, i tråd med versets avslut-

ning: «fordi det ikke var rom for dem i herberget.»

7. KORALVERS AV LUTHER, HVOR ET RESITATIV FLETTES INN I KORALEN

Han kom til jorden fattig,

Hvem vil virkelig opphøye kjærligheten som vår Frelser holder foran oss?

for å forbarme seg over oss,

Ja, hvem kan se hvordan menneskelig lidelse beveger ham?

og i sin himmel gjøre rik

Den Høyestes Sønn kommer til verden, fordi han så gjerne vil frelse den,

og sine kjære engler lik.

så han selv ønsker å bli født

som et menneske.

Kyrieleis!

Før koret stemmer i koralen, kommer et forspill med obo i hovedrollen. Oboene skal lede tankene mot gjeternes verden. Gjetere ble både foraktet og idealisert i barokkens tid, og er dermed også et bilde på han som nå ble født. Men de er også et bilde på de troende, fattige og elendige syndere i seg selv.

Korets lyse sopranstemmer uttrykker det himmelske, hvordan vi som tror, løftes opp og gjøres evig rike.

Bass-resitativet uttrykker det jordiske og menneskelige, hvordan han som kommer fra himmelen, stiger ned i vår fattigdom.

Stemmene krysser hverandre, han på vei ned og vi på vei opp. Hvilket salig bytte!

8. ARIE, SUNGET AV BASS

Store Herre, o mektige konge, kjære Frelser, å hvor lite akter du jordens prakt!

Du som holder hele verden oppe,

skaper dens prakt og pryd,

må sove i den harde krybbe.

Musikken er hentet fra samme lykkønskingskantate som det innledende koret. Bassens kraftige røst passer sammen med den sterke trompeten i en hyllest til den store Herre og Majestet. Samtidig blir den kraftfulle, majestetiske sangen en skjærende kontrast til de fattigslige og kummerlige forholdene omkring Guds Sønnns fødsel.

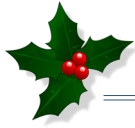
9. DEN FØRSTE KANTATEN I JULEORATORIET avsluttes med det 11. vers av Luthers julesalme «Fra himlen høyt jeg kommer her»: *Å, hjertens kjære Jesus Krist, gjør deg en vugge i mitt bryst! Kom, hvil deg i mitt hjertes skrin, og gi meg del i nåden din!*

Koret synger koralen som en øm vuggeviser, mens det fulle orkesteret bryter inn med mellomspill anført av majestetiske pauker og trompetfanfarer. Slik får Bach både fram den troendes bønn om at Jesus må finne sin krybbe/vugge i den troendes hjerte og samtidig at det er herlighetens Herre som nå vil stige inn (jf Sal 24:7ff).

Det som slår en når en hører juleoratoriet av Bach, er den store gleden over at Guds Sønn er kommet til vår jord, til frelse for oss fattige syndere. Det er ikke bare en saklig og objektiv gjengivelse av julens hendelser, men det er personlig bønn, takk og lovprisning til Gud for hans usigelige gave. Det er som om dette verset hos apostelen klinger med i mye av kantaten:

«For dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde, at han for deres (vår) skyld ble fattig da han var rik, for at dere (vi) ved hans fattigdom skulle bli rike.» (2 Kor 8:9) •••

JOSVA 10 - DEL 2

Av Martin Fjære

«Aldri har det vært noen dag som denne, verken før eller siden, da Herren hørte på en manns røst. For Herren stred for Israel.»

(Jos 10:14)

Fiendehæren er i oppløsning og flukt. Herrens redsel og haglvær har svekket dem kraftig, og Josvas soldater kjemper. Snart meldes det Josva at de fem fiendekongene er funnet, de skjuler seg i en hule ved Makkeda.

Ordren om å sperre kongene inne, men ikke på noen måte stoppe kampene, er viktig. Skal fienden bekjempes, må den laglige tid nyttes og andre mindre viktige saker vente.

«Se derfor til hvordan dere kan vandre varlig, ikke som uvise, men som vise, så dere kjøper den laglige tid, for dagene er onde. Vær derfor ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje!» (Ef 5:15-17)

Både Efeserbrevet og Kolosserbrevet taler om å kjøpe den laglige tid. Den koster altså noe og kommer ikke til oss uten at noe annet tilside-settes! Hvor fristende hadde det ikke vært å stoppe kampene og heller hvile og triumfere over fiendekongene med det samme!

Vi har nok alle noen «konger» som foreløpig bør sperres inne, og viktigere saker som bør gjøres umiddelbart! Eller vi har allerede prioritert feil i den åndelige striden, latt fienden springe fritt videre, mens vi selv stanser opp med andre «kristelige saker».

Gud sørget for at det likevel ble tid til å ta seg av kongene i hulen på riktig vis. Og det var heller ikke uviktig, men betydningsfullt når det fikk vente til rett tid.

I Salme 110 ser vi at Sønnen har en slik

«ventetid», men Faderen sørger for at det kommer.

«Av David. En salme. Herren sa til min Herre: Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!» (Sal 110:1)

Vi skal merke oss at det er Josva som lar kongene føre ut, og at det han som tilkaller troppsførerne til å sette foten på kongenes nakker. Det er ikke noen ære de tiltar seg selv, men en rett de får av Josva.

«For om døden kom til å herske ved den ene, fordi denne ene falt, hvor mye mer skal da de som mottar nådens og rettferdighetsgavens overstrømmende rikdom, leve og herske ved den ene, Jesus Kristus.» (Rom 5:17)

Så holder Guds ord frem for oss en tosidighet der vi ser kongene innesperret, men kampene fortsettes for fullt – en Kristus som har seiret, ved Faderens trone, allikevel ventende på at fiendene skal legges til skammel under hans føtter.

Så skal vi leve i seieren som er vunnet av Jesus, samtidig som det raser en åndelig kamp på liv og død. I denne kampen er livsloven: «Uten meg kan dere slett intet gjøre» og «Herren stred for Israel», samtidig som de kjempet på liv og død.

I denne kampen trengs det mot, om en ikke selv skal komme til å vende fienden ryggen og flykte. Derfor formaner Herren dem både før striden i det sørlige Kanaan og den påfølgende striden i nord: «Vær ikke redd dem!» (Jos 10:8, 11:6)

Midt imellom disse etappene i krigen får

de sette foten på fiendens nakke og høre: «Josva sa til dem: Frykt ikke og vær ikke redde! Vær frimodige og sterke! For slik skal Herren gjøre med alle fiender som dere kommer i strid med.» (Jos 10:25)

Så skal vi på ingen måte underkjenne ham som både er seierherren for oss, men også seierherren i oss. Her er løfter om seieren for oss, men også løfter for seieren i oss. Løftene om seieren for oss, er løftene om en avsluttet og fullført kamp som Jesus har fullbrakt. Og nå er han ved Faderens trone. Løftene om seier i oss, taler fortsatt om Jesu fullførte seier, men også om en uavlatelig strid i vårt indre. Den er ikke avsluttet, men også her vil Seierherren i himmelen samtidig bo med sin seier i ditt hjerte. Så samler «kjødets konger» seg stadig til ny kamp og strid for å ta livet av deg, og de må stadig dødes og forfølges, sperres inne og føres ut til død.

Like sikkert som Israel skulle ut i striden for å vinne nytt land, like sikkert måtte de tape om ikke Herren stred i deres strid. Hvor umulig og uoverkommelig det så ut for Israel og hvor umulig og uoverkommelig kampen er for oss, ser vi kanskje klarest hos Paulus med en «Satans engel som slår meg» og med «tornen i kjødet». Løsningen og hjelpen lå på et annet plan enn apostelen hadde tenkt:

«Men han sa til meg: Min nåde er nok for deg, for min kraft fullendes i skrøpelighet. Derfor vil jeg helst rose meg av min skrøpelighet, for at Kristi kraft kan bo i meg.» (2 Kor 12:9)

Så skal vi også høre oppmerksomt når vår Josva, Jesus Kristus, sier: «Frykt ikke og vær ikke redde! Vær frimodige og sterke! For slik skal Herren gjøre med alle fiender som dere kommer i strid med.»

Da speiderne første gangen utspeidet landet, sa alle utenom Josva og Kaleb: «Vi makter ikke å dra opp mot dette folket, for det er sterkere

enn vi.» (4 Mos 13:31b) og videre: «Der så vi kjempene, Anaks barn av kjempeætten. Mot dem var vi i våre egne øyne som gresshopper, og det syntes også de at vi var. Da tok hele menigheten til å rope og skrike, og folket gråt hele natten.» (4 Mos 13:33-14:1)

På grunn av disse speidernes ord, nekter de å gå videre på Herrens vei mot Kana'an. Så står bare Josva og Kaleb igjen, ved den andre folketellingen, før de går inn i landet.

Det var altså livsfarlig å være mer redd for fiendene enn for å bryte Guds klare befalinger. Slike speidere, som fører folket bort fra Guds ord og løfter, er katastrofale.

Gud viste det ved at alle speiderene utenom de to ble slått til jorden, og de over 600 000 mannfolkene de førte vill, nådde ikke Kana'an.

Dette er alvoret for alle i dag også, som på en eller annen måte vender mennesker bort fra Guds klare ord.

- 1) Hva Gud regner som synd.
- 2) Hva Gud regner som rent og hellig.
- 3) Hvordan Gud dømmer verden og det enkelte mennesket.
- 4) Hvordan Gud frelser fra synd, vrede og dom.

Det tales om at Gud er ikke vrede, han er bare kjærlig. Enda Skriften sier at alle som lever borte fra Gud, er under hans vrede.

«Den som tror på Sønnen, har evig liv. Men den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham.» (Joh 3:36)

Og derfor skal også mennesker rope når han kommer igjen: «Og de sier til fjell og klipper: Fall over oss og skjul oss for hans åsyn som sitter på tronen, og for Lammets vrede. For deres store vredesdag er kommet, og hvem kan da bli stående?» (Åp 6:16f)

Så forkynnes det søndag etter søndag, andakt etter andakt, preken etter preken: Gud er ikke vred, han er bare kjærlig. Det er ikke sant! Det er direkte vranglære om Himmels Gud. Denne halvsannheten får enorme konsekvenser og tar bort det akutte behovet for omvendelse, frelse og gjenfødelse.

Gud er ikke vred, han er bare kjærlig. Ja, på ett sted er ikke Gud lenger vred, på ett sted viser han bare kjærlighet, og det er i Kristus, i Ham. Men å si til den som er utenfor Kristus, at Gud ikke er vred, er ren løgn. Samme hvor gode intensjoner en har. Det er ikke sant! Guds vrede blir over den som ikke vil tro på Sønnen. Og det er en livsfarlig situasjon med tanke på evigheten.

Hør hva Herren sier til sitt eget folk:

«Ingen må, når han hører dette edsforbundets ord, prise seg lykkelig og tenke at det skal gå ham vel selv om han følger sitt eget harde hjerte. Da ødelegger han det vannrike landet sammen med det tørre.

Herren vil ikke tilgi ham. Nei, da skal Herrens vrede og nidkjærhet blusse opp mot den mannen. Og alle de forbannelsene som er skrevet i denne boken, skal hvile på ham. Og Herren skal utslette hans navn under himmelen.

Herren skal skille ham ut fra alle Israels stammer til fordervelse, etter alle forbannelsene i den pakten som er skrevet i denne lovens bok.

Når den kommende slekt, deres barn som vokser opp etter dere, og den fremmede som kommer fra et fjernt land, ser de slag som har rammet dette landet, og de sykdommer som Herren har påført det, – sovel og salt, hele dets jord oppbrent, så den ikke kan bli tilsådd og ikke gi grøde, og ingen plante kan vokse der, en ødeleggelse som Sodomas og Gomorras, Admas og Sebojims, den gang Herren ødela dem i sin vrede og harme – da skal de si, ja, alle folkene skal si: Hvorfor har Herren gjort slik mot dette landet? Hva er dette for en svær

vredesild?

Da skal de få til svar: Fordi de forlot den pakten som Herren, deres fedres Gud gjorde med dem da han førte dem ut av landet Egypt, og de gikk bort og dyrket andre guder og tilba dem, guder som de ikke kjente, og som han ikke hadde gitt dem lov til å dyrke, derfor ble Herrens vrede opptent mot dette landet, så han førte over det alle de forbannelsene som er skrevet i denne boken.

Herren rykket dem opp av deres land i vrede og harme og stor forbitelse og kastet dem bort til et fremmed land, slik som det er i dag.

Det skjulte hører Herren vår Gud til, men det åpenbarte er for oss og for våre barn til evig tid, for at vi skal holde alle ordene i denne loven.» (5 Mos 29:19-29)

Det åpenbarte, det skrevne Guds ord er for oss. Det skal vi ha all oppmerksomhet mot. Så skal vi la det skjulte ligge og ikke spekulere på det. Ja, men elsker ikke Gud verden da? Han kan vel ikke være vred på dem han elsker? Jo det er akkurat slik Bibelen taler om det. Han elsker verden, den ugudelige og synderen, samtidig som synderen er under hans vrede. Og denne kjærligheten er aktiv: «For så har Gud elsket verden, at han gav sin Sønn den enbårne»

«For mens vi ennå var skrøpelige, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige.» (Rom 5:6) Det var fastsatt en tid, et tidspunkt i historien, hvor Kristus døde for alle mennesker, for ugudelige. For alle som har Guds vrede hengende over seg.

«Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere. Hvor mye mer skal vi da, etter at vi er rettferdiggjort ved hans blod, ved ham bli frelst fra vreden.» (Rom 5:8f)

«Da vi nå er rettferdiggjort av tro, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus.» (Rom 5:1)

Derfor må vi aldri si til den som ikke er rettferdiggjort av tro, at han har fred med Gud og at Gud ikke er vred. Det mennesket har jo ikke fred med Gud, samme hvor fredfullt det er i følelsene, han er jo under Guds vrede, han er ikke berget enda.

«Dersom vi sier at vi har samfunn med ham, men vandrer i mørket, da lyver vi og gjør ikke sannheten.» (1 Joh 1:6)

«Ingen må, når han hører dette edsforbundets ord, prise seg lykkelig og tenke at det skal gå ham vel selv om han følger sitt eget harde hjerte. Da ødelegger han det vannrike landet sammen med det tørre.» (5 Mos 29:19)

Kjennetegnet på den som lever i mørket, er nettopp at han følger sitt eget harde hjerte fremfor å følge Guds ord.

FORBANNET ER HVER DEN SOM HENGER PÅ ET TRE

Kongene blir henrettet og hengt opp frem til kveldstid. Da tas de ned og gravlegges under en steinrøys. (Som kongen i Ai – som Akan og hans hus.

«Når en mann har en synd på seg som fortjener døden, og han blir henrettet og deretter hengt på et tre, da skal hans døde kropp ikke bli natten over på treet, men du skal begrave ham samme dag. Forbannet av Gud er den som blir hengt. Og du skal ikke gjøre ditt land urent, det som Herren din Gud gir deg til arv.» (5 Mos 21:22f)

Så skulle det være synlig for alle som gikk forbi, at disse kongene var under Guds forbannelse, og at forbannelsen hadde rammet dem med sine følger. Men det var tidsbegrenset, og de skulle tas ned før kvelden var omme. Det onde og forbannede skulle ryddes bort og gravlegges, ellers ville landet bli urent.

Alvoret i dette rykker mye nærmere oss når vi leser: «Forbannet være den som ikke holder

ordene i denne loven og ikke gjør etter dem! Og alt folket skal si: Amen.» (5 Mos 27:26) Josvas bok viser frem mange som ikke ble berget fra denne forbannelsen: trettien konger med sine hedningefolk i Kana'an. Akan og hans hus blir skilt ut fra Guds folk og ender under en steinrøys. De ble ikke berget! Generasjonen som døde ut under ørkenvandringen, vitner om noe av det samme.

Forstår vi hva det vil si å være uomvendt, under Guds forbannelse, eller er det ikke lenger en realitet i vår tid? Det får følger for om vi ser realiteten i Gal 3:13: «Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ved at han ble en forbannelse for oss. For det står skrevet: Forbannet er hver den som henger på et tre.»

«Hvorfor henger Han der på forbannelsens tre? Jo, fordi dine synder er der ...»

«Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud.» (2 Kor 5:21)

Mengden av mennesker og folk som kommer under forbannelsens konsekvenser, er uhyggelig og peker frem mot Guds siste store oppgjør. Da viser det seg at det var få som gikk inn gjennom den trange port, men mange som bare kjente den brede port og den brede vei til fortapelsen.

Alle byene beseires og slås med bann (v 27- 41), og det oppsummeres i vers 40: «Slik inntok Josva hele landet, både fjellbygdene og sydlandet og lavlandet og liene, og slo alle kongene der. Han lot ikke noen bli i live eller slippe unna, men slo hver levende sjel med bann, slik som Herren, Israels Gud, hadde befalt.»

Det var ikke lenger tid til å vende om for 31 konger med sine folk, store og små!

«Se, de går under i brenningens brus!

Redd en, Redd en!

Sjeler fortapes i lystenes rus.

Redd en, redd en!» •••

MØTEKALENDER

NOVEMBER

30. - 1. 12 Årnes

Fredrik Thorbjørnsen

30. - 1. 12 Langli

*Steinar Guddal og
John Peder Samdal*

DESEMBER

6. - 7. Konfirmasjonsund.

John Peder Samdal, Daniel Krüger

8. Fossnes*

Bjarne Gjuvsland

14. Julekonsert på Fossnes

15. Fossnes*

Curt Westman

20.-22. Elverum, Engerdal og Rena

Asbjørn Fossli

21.-22. Eide

Steinar Guddal

22. Fossnes*

Reidar Heian

24. Fossnes*

Fredrik Thorbjørnsen

29.12-1.1 Nyttårsleir på Fossnes

*Lars Fredrik Ellingsen, Per Bergene Holm, Lars
Fossdal, Konrad Fjell, Ruben Fjell og Steinar
Guddal. Påmeldingsfrist 30. november!*

JANUAR

2.-4. Forkynnerseminar

Per Bergene Holm

5. Årnes

John Peder Samdal

12. Fossnes*

Asbjørn Fossli

17.-19. Nærbø

Lars Fossdal

17.-19. Tromsø

Lars Fredrik Ellingsen

18.-19. Langli

Curt Westman

19. Fossnes*

Per Bergene Holm

24.-25. Konfirmasjonsundervisning

John Peder Samdal, Daniel Krüger

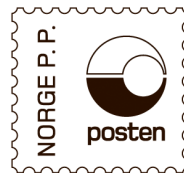
26. Fossnes*

Tobias Fjell

Møter fra Fossnes merket med stjerne (*) blir direkteendt, se link på nll.no.

Ønsker du forkynnerbesøk fra Lekmannsmisjonen, er det bare å ta kontakt på mail: sekretar@nll.no.

Returadresse:
Lov og Evangelium
Wikens vei 3,
3243 Kodal

Meld fra om adresseendring til abonnementsansvarlig

RETT DERE OPP OG LØFT HODET!

Av Per Bergene Holm

Vi lever i en frafallstid, og det snører seg til for troens folk. I både kirke og samfunn er det vantro, umoral og ugudelighet som råder grunnen. Men det er ikke staten som har skyld i frafallet. Det er i kristenfolket frafallet har skjedd. Vi bærer selv ansvaret! Troen på Bibelen som Guds ord er stort sett borte, også i kristenfolkets egne høyskoler og bibelskoler. Bibelens ord om skapelse og syndefall, Guds frelsesråd i Jesus Kristus, forsoningen, himmel og helvete, blir trukket i tvil eller omtolket.

Flere vil nettopp sikre kristendommens plass i samfunnet ved å tilpasse den til tiden, forstå Bibelens ord i tråd med tidens rådende filosofiske og vitenskapelige anskuelser. På samme måte vil en formidle det kristne budskapet i en form som er tilpasset tidens kulturelle strømninger.

Denne tilpasning av det kristne budskapet, i form og innhold, er en forvrengning og et svik mot Gud selv og hans ord. Men å gi uttrykk for dette innebærer latterliggjøring og marginalisering, også i kristen sammenheng. Samtidig tiltar verdens hat mot Guds bud, og enhver som frimodig holder fast på den kristne og bibelske etikk, trues med straff (jf Matt 5:10-12).

Løfter vi blikket ut over verden, ser vi hvordan Guds tjener, Israel, mer og mer blir gjenstand for et hat som ikke kan forstås rasjonelt, men som

bare kan forstås som utslag av det samme hat mot Gud, hans ord og hans frelsesråd. Vi ser hvordan kriger og naturkatastrofer tiltar, og demagoger og despoter kommer til makten i land etter land.

Da Jesus gikk mot sitt kors, talte han til sine disipler om sin lidelse og død. Han sa det før det skjedde, for at de skulle tro det når det skjedde. Men da mørkets time og mørkets makt var der, var hans ord skjult for dem, og de mistet motet fullstendig. Vi står i den samme fare. Vi går inn i en situasjon som i mangt skal ligne Jesu gang til korset (jf Matt 24:9-13).

Den religiøse elite, teologer og kirkemakt, forenet med denne verdens mektige og statsledere, skal sammen søke å komme Sannheten til livs. Den kan ikke tåles. Det vil ramme både det folk som har gitt oss Guds ord, jødene og Israel, og troens folk som holder fast på dette ordet. Når vi ser dette skje, og fristes til å tilpasse oss, fornekte som Peter eller forråde som Judas, da skal vi minnes at Jesus på forhånd har sagt oss at det skal bli slik.

Det er ikke noe underlig som skjer, ikke et tegn på at det vi har trodd på, ikke holder. (jf 1 Pet 4:12ff) Nei, det er tvert imot et vitnesbyrd om Guds ords sannhet, det går slik Jesus har sagt.

Derfor, rett dere opp og løft hodet! For deres forløsning stunder til.